Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на образованието и науката	**Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за откриване на поделение на Русенския университет „Ангел Кънчев“ в гр. Тараклия, Република Молдова**
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Росица Колева, директор на дирекция „Висше образование“ в Министерството на образованието и науката	**Телефон и ел. поща:** Тел.: 02 9217 616 e-mail: rosi.koleva@mon.bg

1.Проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Проблем: „Необходимо е да се вземе управленско решение във връзка със статута на Тараклийски Държавен Университет в Република Молдова“

Откриването на Тараклийския държавен университет (ТДУ) на 1 октомври 2004 г. в присъствието на президентите на Молдова и България се счита едно от най-значимите събития за българската общност в Република Молдова. Във висшето училище студентите имат възможност да се обучават на български език по традиционни за страната ни специалности, което допринася за изпълнението на държавната политика, насочена към запазване и популяризиране на българския език, история, култура и традиции в Република Молдова, където живее многобройна българска общност.

На основание Спогодбата за сътрудничество в областта на образованието, науката и културата между Правителството на Република България и Правителството на Република Молдова от 17 май 1993 г., през 2004 г. между двете страни беше сключено Споразумение за подпомагане на ТДУ от страна на българската държава. Съгласно споразумението България осигурява стипендии и издръжка за ежегоден прием на 100 студенти и докторанти.

През последните години въпросът за статута на ТДУ е обект на множество политически преговори, като същият е обсъждан на високо дипломатическо ниво. Предвид желанието на България да трансформира Тараклийския държавен университет във филиал на Русенския университет „Ангел Кънчев“ (РУ), през 2020 г. Министерство на образованието и науката (МОН) разработи и предостави на молдовската страна проект на Споразумение между Правителството на Република България и Правителството на Република Молдова

за преобразуване на Тараклийския университет „Григорий Цамблак“ във филиал на Русенския университет „Ангел Кънчев“.

След проведени многократни двустранни разговори на високо политическо ниво относно преобразуването на ТДУ във филиал на РУ през м. ноември 2023 г. от молдовска страна беше предоставен на МОН за съгласуване проект на Споразумение между Правителството на Република Молдова и Правителството на Република България относно откриване в Република Молдова, град Тараклия на поделение на Русенския университет „Ангел Кънчев“.

Междувременно по предложение на ректора на Русенския университет „Ангел Кънчев“ на 23 януари 2024 г. с решение на Академичния съвет е взето решение за откриване на поделение на университета, което да бъде обособено на територията на Република Молдова. Решението е съобразено с изискванията на чл. 21, ал. 10 от Закона за висшето образование, съгласно които право да откриват свои поделения в чужбина имат висши училища, получили оценка при институционалната акредитация от 9,00 до 10,00, като обучението в тях може да се извършва по специалности от професионални направления и/или специалности от регулираните професии, получили оценка при програмната акредитация от 9,00 до 10,00. Русенския университет „Ангел Кънчев“ има институционална акредитация от Националната агенция за оценяване и акредитация с оценка 9.44 от юли 2018 г. със срок на валидност шест години. Мотивите на Русенския университет за откриване на поделение в Република Молдова съответстват на мисията и стратегическата цел на висшето училище, определени от традицията и значението му като средище за изграждане на висококвалифицирани специалисти с висше образование.

Поставеният въпрос е от стратегическо значение както за Република България, така и за Република Молдова, които имат традиционно добри отношение и успешно двустранно сътрудничество в областта на образованието. Именно за интензивното развитие на двустранна връзка в сферата на образованието е изключително важно да се намери обосновано и правилно решение, което ще е от полза за гражданите на двете страни. Предвид намеренията и реалните стъпки, предприети от двете държави, следва да се пристъпи към нормативни действия за уреждане на въпроса.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Разрешаването на описания по-горе проблем не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите

Освен споразумението между двете държави следва да се предприемат и вътрешни нормативни стъпки за уреждане на въпроса. Съгласно чл. 9. ал. 3, т. 3 от Закона за висшето образование Министерския съвет открива, преобразува и закрива факултети, институти, филиали и колежи, както и териториално изнесени звена и поделения в чужбина. В този смисъл е невъзможно решаването на проблема без изричен акт на Министерския съвет.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цели

Общи:

- Запазване на дългогодишните връзки и активизиране на традиционно добрите двустранни отношения в областта на образованието между България и Молдова;
- Укрепване на българското самосъзнание на местното население и запазване и популяризиране на българския език, история, култура и традиции в Молдова.

Конкретни:

- Осигуряване на перспектива за непосредствен достъп до българското висше образование за значителен брой молдовски граждани от български произход от Тараклийския район;
- Изпълнение на задълженията, произтичащи от Споразумението между Правителството на Република България и Правителството на Република Молдова относно създаването в Република Молдова, град Тараклия, на поделение на Русенския университет (РУ) „Ангел Кънчев“, Република България;
- Вземане на управленско решение във връзка с уреждане на статута на Тараклийски Държавен Университет (ТДУ) в Република Молдова.

3. Заинтересовани страни:

Заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже въздействие са:

- Действащите студенти и докторанти, които се обучават в ТДУ;

Съгласно заявка от ТДУ, получена в МОН за предоставяне на средства за издръжка и за стипендии за първото тримесечие на 2024 г., броят на студентите, получаващи стипендии е 132, а на издръжка – 141.

- Кандидат – студентите и бъдещите такива, които са се насочили към кандидатстване в ТДУ и РУ;
- Академичният състав в двете висши училища, функциониращи към настоящия момент – Русенски университет „Ангел Кънчев“ и Тараклийския Държавен Университет „Григорий Цамблак“;

По данни на Рейтинговата система на висшите училища в България за академичната 2023/2024 броят на преподавателите на трудов договор в РУ „Ангел Кънчев“ е 373.

- РУ „Ангел Кънчев“ и ТДУ „Григорий Цамблак“ като институции, осъществяващи обучение на студенти и докторанти;

По данни на Рейтинговата система на висшите училища в България за академичната 2023/2024 г. в РУ „Ангел Кънчев“ се обучават общо 5154 студенти.

По вътрешноведомствени данни на МОН в ТДУ се обучават около 140 студенти и докторанти.

- Министерство на образованието и науката (МОН) като институция провеждаща държавната политика в областта на висшето образование.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариант „Без действие“ означава да не се предприемат никакви действия – т.е. да не се предприемат конкретни административни и юридически действия, които да регламентират направените до този момент стъпки относно статута на Тараклийски Държавен Университет в Република Молдова. Това е в разрез с последователните политически усилия на българската държава в посока подкрепа на българската диаспора в регион Тараклия, Република Молдова. Тук е мястото да се отбележи, че именно в Тараклийски район е концентрирана основната част от българското национално малцинство в Молдова, като 66% от населението там е с българска етническа принадлежност.

Не трябва да се забравя, че българските граждани – постоянно или временно пребиваващи зад граница, както и българите от историческите български общности в чужбина, са неделима част от българския народ. Провеждането на държавната политика към тях е от изключителна важност за България във външно и вътрешно политически, икономически, демографски, културен план.

С оглед на изложеното може да се обобщи, че вариант, свързан с непредприемане на действия, при реална възможност за такива, не отговаря на националните интереси и не защитава правата на сънародниците ни извън граница.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант негативно въздействие ще има по отношение на всички заинтересовани страни, които са надлежно описани в раздел „3“ от настоящия формуляр.

Най-общо казано, за двете държави и техните граждани ще се пропусне възможността за създаване на звено, което със своя опит и капаците ще осигури качествено и съобразено с европейските стандарти образование. Негативен ефект ще има и върху РУ „Ангел Кънчев“, който при избор на този вариант няма да разшири структурата и капацитета си.

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 1 няма да окаже въздействие върху малките и средни предприятия (МСП).

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за откриване на поделение на Русенския университет „Ангел Кънчев“ в гр. Тараклия, Република Молдова

Разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от Закона за българите, живеещи извън Република България гласи, че: „българската държава съдейства за създаването на благоприятни условия за свободно развитие на българите, живеещи извън Република България, съобразно принципите на международното право и законодателството на съответната държава с цел защита и съдействие на техните права и законни интереси.“

Създаването на поделение на българско висше училище в населения с етнически българи Тараклийски район на Молдова е въпрос от стратегическо значение за външната политика на България по отношение на историческите общности зад граница. Успешното реализиране на инициативата ще създаде ефективни възможности за влияние върху българското национално малцинство не само в Молдова, но и в Украйна. Ще се осигури перспектива за непосредствен достъп до българското висше образование за значителен брой молдовски граждани от български произход от Тараклийския район и АТО Гагаузия. Постъпвайки в бъдещия филиал те ще изградят функционална и на практика доживотна връзка с България, която повече няма да възприемат единствено като своя далечна прародина. В дългосрочен план това ще има огромен положителен ефект за укрепване на българското самосъзнание на местното население и за запазване и популяризиране на българския език, история, култура и традиции в Молдова. Поделението на Русенския университет „Ангел Кънчев“ в гр. Тараклия ще бъде не просто образователна институция, а ще има ролята на механизъм за емоционално, социално-културно и дори политическо приобщаване на бесарабските българи към България.

В Споразумението между двете страни се предвижда ТДУ да прекрати дейността си, като правата и задълженията на университета ще се прехвърлят на поделението на Русенски университет „Ангел Кънчев“ (РУ) със седалище в град Тараклия, Молдова.

Планира се в новосъздаденото поделение да се обучават студенти по специалности от следните седем професионални направления и факултети на Русенския университет „Ангел Кънчев“, които имат акредитационна оценка между 9.00 и 10,00:

	Професионално направление	Факултет	Акредитационна оценка

1.3	Педагогика на обучението по ….	Факултет природни науки и образование	9,28
3.7	Администрация и управление	Факултет бизнес и мениджмънт	9,03
4.6	Информатика и компютърни науки	Факултет природни науки и образование	9,34
5.1	Машинно инженерство	Аграрно-индустриален факултет	9,32
5.2	Електротехника, електроника и автоматика	Факултет електротехника, електроника и автоматика	9,38
5.3	Комуникационна и компютърна техника	Факултет електротехника, електроника и автоматика	9,36
5.13	Общо инженерство	Аграрно-индустриален факултет	9,54

Специалностите са избрани в съответствие с потребностите на региона в Република Молдова от висококвалифицирани специалисти за определени професии. Обучението ще се провежда на български, румънски и английски език и студентите, завършили го успешно, ще получават диплома на Русенския университет за завършена съответна образователно-квалификационна степен на висшето образование, при желание и европейско дипломно приложение. През следващите години университетът е в готовност да осигури обучение и по други специалности от професионалните направления на поделението, към които има заявен интерес.

Учебният процес в поделението ще се обезпечава от преподаватели съответните факултети, които подготвят студенти по съответните специалности и са на основен трудов договор с Русенския университет „Ангел Кънчев“. Управлението му ще се осъществява съгласно разпоредбата на § 4, ал. 4 от ДР на Закона за висшето образование от органите за управление на основните звена, провеждащи обучението.

В съответствие със Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 година за интензифициране на глобалното предлагане на висше образование откриването на поделението е възможност Русенския университет „Ангел Кънчев“ да развие по-висока степен на международна конкурентоспособност и подкрепи провежданата дългогодишна политика от страна на българската държава както за привличане на чуждестранни студенти, така и за задълбочаване на доброто взаимодействие в областта на образованието и науката с Република Молдова.

Предлаганото решение с вариант 2 съответства и на политиките, разписани в Стратегията за развитие на висшето образование в Република България 2021-2030 г. В стратегическия документ е заложена дейност, насочена към подобряване образа на българското висше образование в чужбина. Към тази дейност е залегнала мярка за провеждане на активна маркетингова дейност за представяне на българските висши училища в чужбина и привличане на чуждестранни студенти, особено сред българските общности извън политическите граници на страната.

Създаването на поделение ще удовлетвори образователните потребности на живеещите в региона на Тараклия в Република Молдова и ще осигури достъп до модерно висше европейско образование с необходимото качество, гарантиращо добро личностно развитие и професионална реализация.

С оглед на гореизложеното може да се обобщи, че чрез този вариант на действие ще се създадат благоприятни условия за съхраняване на националната и културната идентичност на българските граждани и на историческите български общности в чужбина.

Приложението на Вариант 2 няма да доведе до въздействие върху държавния бюджет, тъй като необходимите средства за изпълнението му са предвидени по бюджета на МОН за съответната година.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Евентуалния избор на този вариант ще донесе значителни ползи за широкия кръг заинтересовани страни. Така за първи път ще бъде създадено поделение на българско висше училище сред историческата българска общност зад граница. Ще се запазят дългогодишните връзки и ще се активизират традиционно добрите двустранните отношения в областта на образованието между България и Молдова. Ще се подобри материалната база в ТДУ, ще се разшири броя на изучаваните специалности и по този начин ще се повиши качеството на обучението на студентите и условията за работа на преподавателите. В резултат на откриване на поделението ще се затвърди българската политика, водена по отношение на българската диаспора в региона на град Тараклия, Република Молдова.

Изброените положителни въздействия съвпадат с националните интереси на Република България и Република Молдова, които чрез реализирането на тази инициатива ще създадат благоприятни условия за гражданите на двете страни и ще затвърдят ползотворното си сътрудничество в сферата на образованието.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

От приложението на този вариант на действие не се очакват отрицателни икономически, социални или екологични въздействия върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 2 няма да окаже въздействие върху МСП.

Административна тежест: Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“ - В конкретния случай не са налице алтернативни възможности за нерегулаторни мерки. Този вариант е неприложим, тъй като съгласно чл. 9. ал. 3, т. 3 ЗВО откриването на поделения на висшите училища в чужбина се осъществява с акт на Министерския съвет.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	*Цел: Укрепване на българското самосъзнание на местното население и запазване и популяризиране на българския език, история, култура и традиции в Молдова.*	3	1
Ефикасност	*Цел: Укрепване на българското самосъзнание на местното население и запазване и популяризиране на българския език, история, култура и традиции в Молдова.*	3	1
Съгласуваност	*Цел: Укрепване на българското самосъзнание на местното население и запазване и популяризиране на българския език, история, култура и традиции в Молдова.*	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По идентифицирания проблем се установи, че изборът на Вариант 2 и предприемане на регулаторни мерки би бил най-подходящ за прилагане.

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.

2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.

3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена към усъвършенстване на висшето образование в Република България и създаване на благоприятни условия за развитие на българите, живеещи извън страната. В тази връзка той се отличава с най-висока степен на съгласуваност.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на Вариант 2 няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до създаване на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Проектът на Постановление не засяга МСП.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Закон за висшето образование;
2. Закон за българите, живеещи извън Република България;
3. Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2021 - 2030 г.;
4. Национална стратегия за българските граждани и историческите български общности по света;
5. Рейтингова система на висшите училища в България;
6. Вътрешноведомствена информация на Министерство на образованието и науката.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Росица Колева, директор на дирекция „Висше образование“ в Министерството на образованието и науката

Дата: 10.04.2024 г.

Подпис:

10.4.2024 г.

X

Росица Колева
Директор на дирекция ВО
Signed by: Rositsa Hristova Koleva